

УДК 657

Ю.М. Перетятко, канд. екон. наук

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ПЕРЕДАЧА МАЙНА У ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ**Ю.М. Перетятко**, канд. екон. наук

Черниговский национальный технологический университет, г. Чернигов, Украина

ПЕРЕДАЧА ИМУЩЕСТВА В ФИНАНСОВЫЙ ЛИЗИНГ: ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА**Yuliia Peretiako**, PhD in Economics

Chernihiv National Technological University, Chernihiv, Ukraine

THE TRANSFER OF PROPERTY IN FINANCIAL LEASING: THE SPECIFICS OF ACCOUNTING

Досліджено вимоги до предмета фінансового лізингу згідно з нормативно-правовими актами. Запропоновано алгоритм відображення операцій фінансового лізингу на рахунках бухгалтерського обліку залежно від того, яке майно передається у фінансовий лізинг: спеціально придбане, виготовлене на замовлення та було у складі основних засобів лізингодавця. Запропонований алгоритм дасть змогу повно та достовірно формувати у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформацію про фінансовий лізинг.

Ключові слова: бухгалтерський облік, лізингодавець, майно, фінансовий лізинг.

Исследованы требования к предмету финансового лизинга согласно нормативно-правовых актов. Предложено алгоритм отображения операций финансового лизинга на счетах бухгалтерского учета в зависимости от того, какое имущество передается в финансовый лизинг: специально приобретенное, изготовленное на заказ и было в составе основных средств лизингодателя. Предложенный алгоритм позволит полно и достоверно формировать в бухгалтерском учете и финансовой отчетности информацию о финансовом лизинге.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, лизингодатель, имущество, финансовый лизинг.

Investigated the requirements for the subject of financial leasing under legal acts. Suggested an algorithm for mapping of financial leasing transactions on accounts depending on which property is transferred to a financial leasing: specifically purchased, manufactured to order and was part of the fixed assets of the lessor. The proposed algorithm will make it possible to form a complete and accurate accounting and financial reporting information on financial leasing.

Key words: accounting, lessor, assets, financial leasing.

Постановка проблеми. У силу обмеженості власних фінансових ресурсів не всі підприємства можуть оновлювати основні засоби належним чином. Виходом із такої ситуації може стати фінансовий лізинг, який дозволяє не здійснювати значних разових капітальних вкладень та є більш дешевим інструментом ніж кредитні кошти. Проте розвиток фінансового лізингу в Україні гальмується багатьма факторами. Серед них можна виділити економічні, податкові, законодавчі, інформаційні, а також недостатня розроблення методології обліку операцій фінансового лізингу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Фінансовий лізинг є об'єктом дослідження багатьох науковців. Проте переважна кількість їх робіт присвячена загальноекономічним питанням фінансового лізингу, а питанням бухгалтерського обліку операцій фінансового лізингу приділяється не достатня увага. У табл. 1 згруповано наукові статті за останні десять років, які присвячені дослідженню бухгалтерського обліку лізингових операцій.

Таблиця 1

*Висвітлення питань щодо бухгалтерського обліку лізингових операцій
у науковій літературі**

№ з/п	Джерело	Автор	Питання, що досліджуються
1	2	3	4
2003 рік			
1	[1, с. 88-93]	Л. М. Братчук	Процес документального забезпечення орендних операцій
2	[2, с. 48-50]	Л. Пантелійчук	Досліджено облік лізингових операцій у орендодавця та орендаря
3	[3, с. 2-12]	Л. Сук	Досліджено процес відображення орендних операцій в обліку та контрольні процедури щодо оренди

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
Всього	3		-
2007 рік			
4	[4, с. 3-7]	В. Пархоменко	Розглянуто облікові питання оренди основних засобів
5	[5, с. 57-59]	В. Пархоменко	Розглянуто облікові питання лізингу основних засобів
Всього	2		-
2009 рік			
6	[6, с. 152-164]	І.Ю. Литвиненко	Досліджено питання сутності терміну оренда. Порівняно договір оренди із іншими видами договорів, які мають схожі риси з орендою
7	[7]	А.М. Герасимович, І.А. Герасимович, Н.А. Морозова- Герасимович	Досліджено сутність лізингу, бухгалтерський облік та оподаткування лізингових операцій
8	[8, с. 96-100]	Л.М. Братчук	Досліджено питання оренди біологічних активів
9	[9]	Н.О. Лобода	Досліджено документальне забезпечення лізингових операцій
Всього	4		-
2010 рік			
10	[10, с. 12-18]	Л. Братчук	Розглянуто облік лізингових операцій згідно з П(с)БО № 14 "Оренда". Розглянуто синтетичний та аналітичний облік оренди. Досліджено порядок обліку оренди у орендодавця
11	[11, с. 106-109]	Г. Лебедик	Досліджено класифікаційні ознаки оренди
Всього	2		-
2011 рік			
12	[12]	Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк	Досліджено нормативно-правову базу з питань лізингу. Облік предмета лізингу у фінансовій та операційній оренді в лізинговій компанії
13	[13, с. 226-230]	Н.В. Головченко	Розглянуто синтетичний та аналітичний облік орендного майна, розрахунків, доходів та витрат з оренди в орендодавця та орендаря
14	[14, с. 311-320]	А.Д. Коваленко	Розглянуто теоретичні основи інформаційного забезпечення лізингових операцій
15	[15, с. 57-60]	Н.М. Гудзенко, С.Ю. Дьяконова	Розглянуто облік лізингових операцій згідно із П(с)БО № 14 "Оренда" та питання щодо оподаткування лізингу
Всього	4		-
2012 рік			
16	[16, с. 225-118]	М.Р. Кутузов О.В. Градова	Розглянуто облік лізингових операцій згідно із П(с)БО № 14 "Оренда"
Всього	1		-

* Примітка: підручники та навчальні посібники не бралися до уваги.

Отже, за останні десять років, а саме з 2003 по 2013 роки, в наукових виданнях, які розміщені на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, нами було знайдено 16 робіт, де висвітлювалися питання бухгалтерського обліку лізингових операцій. Наукових статей, які датуються 2004-2006 роками, не було знайдено. Серед досліджуваних питань найбільше переважали статті, зміст яких повторював норми Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 14 "Оренда". Більш предметно бухгалтерський облік лізингових операцій у лізингодавця вивчали Л. Братчук (2010) [10, с. 12-18], Н.В. Головченко (2011) [13, с. 226-230] та Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк (2011) [12].

Виділення не вирішених раніше частини загальної проблеми. Не применшуючи значення проведеного дослідження науковцями, слід зазначити, що бухгалтерський облік операцій з передачі майна у фінансовий лізинг досліджено недостатньо, а із постійною зміною нормативно-правових актів це питання є актуальним та потребує подальших досліджень.

Метою статті є розроблення рекомендацій щодо відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з передачі майна у фінансовий лізинг.

Виклад основного матеріалу. Надання послуг з фінансового лізингу регулюється відповідними нормативно-правовими актами, які ставлять відмінні вимоги до предмета фінансового лізингу (табл. 2).

Таблиця 2

Вимоги до предмета фінансового лізингу

№ з/п	Нормативно-правовий акт	Джерело	Вимоги до предмета фінансового лізингу
1	Цивільний кодекс України	[17, п. 1 ст. 807]	Нespoживна річ, визначена індивідуальними ознаками, віднесена відповідно до законодавства до основних фондів
2	Господарський кодекс України	[18, п. 3 ст. 292]	Нерухоме і рухоме майно, призначене для використання як основні фонди, не заборонене законом до вільного обігу на ринку і щодо якого немає обмежень про передачу його в лізинг
3	Податковий кодекс України	[19, пп. 97 п. 1 ст. 14]	Основні засоби
4	Закон України “Про фінансовий лізинг”	[20, ст. 3]	Нespoживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів
5	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 “Оренда”	[21, п. 4]	Необоротний актив

Отже, Цивільний, Господарський та Податковий кодекси України, а також Закон України “Про фінансовий лізинг” визначають, що предметом фінансового лізингу можуть бути основні фонди. Визначення терміна “основні фонди” можна було знайти у Законі України “Про оподаткування прибутку підприємств”, проте із прийняттям Податкового кодексу України термін “основні фонди” було замінено на “основні засоби”, під якими мається на увазі “матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 гривень і поступово зменшується у зв’язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)” [19, пп. 138 п. 1 ст. 14].

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 “Оренда” визначає предмет фінансового лізингу як необоротний актив, що, на наш погляд, не достатньо обґрунтовано з наступних міркувань. Безумовно, що до складу необоротних активів входять основні засоби, проте необоротні активи включають у себе і нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокову дебіторську заборгованість, відстрочені податкові активи тощо, які у фінансовий лізинг не можуть передаватися згідно із законодавством. Більш того, на практиці лізингодавці передають у фінансовий лізинг тільки матеріальні цінності, які відносяться до основних засобів (табл. 3) [22].

Таблиця 3

Структура майна, яке передається у фінансовий лізинг

№ з/п	Вид майна	Структура майна, %	
		2011 рік	2012 рік
1	2	3	4
1	Транспорт	52,65	58,82
2	Техніка, машини та устаткування для сільського господарства	15,34	15,63

Закінчення табл. 3

1	2	3	4
3	Комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	6,22	4,63
4	Друкарське та поліграфічне обладнання	0,73	0,32
5	Торгівельне та банківське обладнання	0,09	0,11
6	Інше	24,97	20,49
Всього		100	100

Джерело: [22].

Дані табл. 3 свідчать, що найбільшу питому вагу у структурі майна, яке передається у фінансовий лізинг, займає транспортне обладнання, майно сільськогосподарського призначення та інше майно.

Для уникнення неточностей щодо визначення предмета фінансового лізингу для цілей бухгалтерського обліку, пропонується внести зміни до п. 4 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 14 “Оренда” та викласти його у такій редакції: Оренда – угода, за якою орендар набуває права користування основним засобом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.

При відображенні операцій фінансового лізингу в бухгалтерському обліку працівникам облікового апарату потрібно керуватися нормами, які наведені у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку № 14 “Оренда”.

Алгоритм формування інформації на рахунках бухгалтерського обліку щодо передачі майна у фінансовий лізинг буде залежить від того, яке майно передається у фінансовий лізинг лізингодавцем, а саме:

- спеціально придбане на замовлення лізингоодержувача;
- виготовлене лізингодавцем;
- було у складі основних засобів лізингодавця.

Розглянемо, яким чином працівникам облікового апарату необхідно відображати у бухгалтерському обліку передачу лізингового майна.

У бухгалтерському обліку лізингодавця майно, яке спеціально придбавається для передачі у фінансовий лізинг, буде класифікуватися як товар, а не як основний засіб. Оскільки таке майно не буде використовуватися у господарській діяльності лізингодавця, а призначається виключно для продажу. Згідно з Інструкцією до плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, лізингове майно, придбане з метою продажу, буде обліковуватися на субрахунку 281 “Товар”. При передачі майна лізингоодержувачу у лізингодавця буде виникати дохід, який слід обліковувати за кредитом субрахунку 702 “Дохід від реалізації товарів”, а собівартість такого майна списувати з дебету субрахунку 902 “Собівартість реалізованих товарів”.

Лізингове майно, яке лізингодавець виготовляє власними силами, обробка якого закінчена та яке пройшло випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками, відповідає технічним умовам і стандартам, буде класифікуватися як готова продукція та обліковуватися на субрахунку 26 “Готова продукція”. Дохід від передачі майна, яке виготовлене самостійно лізингодавцем, буде відображатися за кредитом субрахунку 701 “Дохід від реалізації готової продукції”, а списуватися із балансу – за дебетом субрахунку 901 “Собівартість реалізованої готової продукції”.

Якщо майно, яке було у складі основних засобів лізингодавця та планується для передачі у фінансовий лізинг, при цьому виконуються умови, які наведені у п. 1 розділу 2 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність”, то таке майно має визнаватися таким, що утримується для продажу та переводиться зі складу необоротних активів до оборотних. До таких умов належить [23, п. 1 розділ 2]:

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

– економічні вигоди очікується отримати від їх продажу, а не від їх використання за призначенням;

– вони готові до продажу в їх теперішньому стані;

– їх продаж, як очікується, буде завершено протягом року з дати визнання їх такими, що утримуються для продажу;

– умови їх продажу відповідають звичайним умовам продажу для подібних активів;

– здійснення їх продажу має високу ймовірність, зокрема якщо керівництвом підприємства підготовлено відповідний план або укладено твердий контракт про продаж, здійснюється їх активна пропозиція на ринку за ціною, що відповідає справедливій вартості.

Для обліку лізингового майна, яке визнане такими, що утримується для продажу, призначений субрахунок 286 “Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу”. Дохід від реалізації лізингового майна, утримуваного для продажу буде відображатися за кредитом субрахунку 712 “Дохід від реалізації інших оборотних активів”, а собівартість такого майна буде списуватися із дебету субрахунку 943 “Собівартість реалізованих виробничих запасів”.

На практиці є випадки, коли умови для визнання основного засобу таким, що утримується для продажу, не виконуються. Наприклад, основний засіб не готовий для продажу в теперішньому стані та потребує удосконалення або між продавцем та покупцем не укладено твердий контракт про продаж тощо. В такому випадку, на наш погляд, не потрібно визнавати основний засіб таким, що утримується для продажу, та списувати таке майно одразу із субрахунку 10 “Основні засоби”, не використовуючи при цьому субрахунок 286 “Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу”. Дохід від передачі майна у фінансовий лізинг, яке було у використанні та яке не визнане таким, що утримується для продажу доцільно відображати на субрахунку 746 “Інші доходи від звичайної діяльності”, а собівартість такого майна – на субрахунку 977 “Інші витрати звичайної діяльності”.

У табл. 4 наведено запропонований нами алгоритм відображення операцій фінансового лізингу на рахунках бухгалтерського обліку лізингодавця залежно від того, яке майно передається у фінансовий лізинг.

Таблиця 4

Бухгалтерські проведення у лізингодавця щодо передачі майна у фінансовий лізинг

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
Майно, яке спеціально придбано			
1	Передане обладнання за фінансовим лізингом у сумі мінімальних орендних платежів за вирахуванням фінансового доходу	181	702
2	Відображено податок на додану вартість	702	641
3	Рахунок доходу закрито на фінансовий результат	702	791
4	Списано собівартість лізингового майна	902	281
5	Рахунок собівартості закрито на фінансовий результат	791	902
Майно, яке виготовляється			
6	Передане обладнання за фінансовим лізингом у сумі мінімальних орендних платежів за вирахуванням фінансового доходу	181	701
7	Відображено податок на додану вартість	701	641
8	Рахунок доходу закрито на фінансовий результат	701	791
9	Списано собівартість лізингового майна	901	26
10	Рахунок собівартості закрито на фінансовий результат	791	901
Майно, яке було в експлуатації та планується для передачі у фінансовий лізинг			
11	Переведено майно, яке було в експлуатації до групи вибуття	286	10
12	Передане обладнання за фінансовим лізингом у сумі мінімальних орендних платежів за вирахуванням фінансового доходу	181	712

Закінчення табл. 4

1	2	3	4
13	Відображено податок на додану вартість	712	641
14	Рахунок доходу закрито на фінансовий результат	712	791
15	Списано залишкову вартість майна	943	286
16	Списано знос лізингового майна	131	10
17	Рахунок собівартості закрито на фінансовий результат	791	943
Майно, яке було в експлуатації та не планувалося для передачі у фінансовий лізинг			
18	Передане обладнання за фінансовим лізингом у сумі мінімальних орендних платежів за вирахуванням фінансового доходу	181	746
19	Відображено податок на додану вартість	746	641
20	Рахунок доходу закрито на фінансовий результат	746	793
21	Списано залишкову вартість майна	977	10
22	Списано знос лізингового майна	131	10
23	Рахунок витрат закрито на фінансовий результат	793	977

Запропонований нами алгоритм відображення у бухгалтерському обліку операцій з передачі майна у фінансовий лізинг дасть змогу працівникам облікового апарату повно та достовірно формувати інформацію щодо операцій фінансового лізингу в обліку та звітності.

Висновки та пропозиції. За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. У процесі дослідження нормативно-правових актів з питань фінансового лізингу встановлено, що вони містять різні вимоги до предмета фінансового лізингу. Для уточнення предмета фінансового лізингу пропонується внести зміни до п. 4 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 14 “Оренда” та викласти його у такій редакції: Оренда – угода, за якою орендар набуває права користування основним засобом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. Це дасть змогу уникнути викривлень при відображенні предмета фінансового лізингу в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

2. При відображенні операцій з передачі лізингового майна лізингоотримувачу працівникам облікового апарату необхідно враховувати те, яке майно передається у фінансовий лізинг: спеціально придбане, виготовлене чи було у складі основних засобів.

3. Дохід лізингодавця, який виникає при передачі спеціально придбаного майна у фінансовий лізинг, слід обліковувати на субрахунку 702 “Дохід від реалізації товарів”, а собівартість такого майна списувати з субрахунку 902 “Собівартість реалізованих товарів”.

Якщо лізингодавець передає у фінансовий лізинг майно, яке виготовлене власними силами, то дохід слід обліковувати на субрахунку 701 “Дохід від реалізації готової продукції”, а собівартість списувати з субрахунку 901 “Собівартість реалізованої готової продукції”.

Якщо лізингове майно було у складі основних засобів лізингодавця та виконуються умови, які наведені у п. 1 розділу 2 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність”, то дохід, який виникає при передачі такого майна слід обліковувати на субрахунку 712 “Дохід від реалізації інших оборотних активів”, а собівартість списувати з субрахунку 943 “Собівартість реалізованих виробничих запасів”. Якщо лізингодавець передає майно, яке було у складі основних засобів, але умови, які наведені у п. 1 розділу 2 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність”, не виконуються, то дохід, який виникає під час передачі у фінансовий лізинг майна, рекомендується відображати на субрахунку 746 “Інші доходи від звичайної діяльності”, а собівартість – на субрахунку 977 “Інші витрати звичайної діяльності”.

Список використаних джерел

1. Братчук Л. М. Шляхи удосконалення первинного обліку орендних відносин у сільськогосподарських підприємствах / Л. М. Братчук // Економіка АПК. – 2003. – № 12. – С. 88-93.

2. *Пантелійчук Л.* Облік операцій лізингу / Лариса Пантелійчук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 10. – С. 48-50.
3. *Сук Л.* Облік і контроль оренди / Л. Сук // Бухгалтерія у сільському господарстві. – 2003. – № 16. – С. 2-12.
4. *Пархоменко В.* Бухгалтерський облік основних засобів в оренді / Валерій Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 9. – С. 3-7.
5. *Пархоменко В.* Бухгалтерський облік лізингу основних засобів / В. Пархоменко // Казна. – 2007. – № 7-8. – С. 57-59.
6. *Литвиненко І. Ю.* Об'єкти бухгалтерського обліку у сфері орендних відносин / І. Ю. Литвиненко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2009. – Вип. 3. – С. 152-164.
7. *Герасимович А. М.* Лізингові операції: сутність, механізм проведення, оподаткування, облік, аналіз [Електронний ресурс] / А. М. Герасимович, І. А. Герасимович, Н. А. Морозова-Герасимович. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Foa/2009_13/13_24.pdf.
8. *Братчук Л. М.* Питання обліку орендованих об'єктів у сільськогосподарських підприємствах / Л. М. Братчук // Економіка АПК. – 2009. – № 8. – С. 96-100.
9. *Лобода Н. О.* Формування інтегрованої системи первинного обліку лізингових операцій із сільськогосподарською технікою в АПК України та удосконалення якості носіїв інформації [Електронний ресурс] / Н. О. Лобода. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/torg/2009_10/26.pdf.
10. *Братчук Л.* Методичні спекти обліку орендних операцій / Людмила Братчук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 2. – С.12-18.
11. *Лебедик Г.* Систематизація орендних операцій для потреб бухгалтерського обліку відповідно до стандартів / Галина Лебедик // Економічний аналіз. – 2010. – Вип. 6. – С. 106-109.
12. *Даньків Й. Я.* До питання бухгалтерського обліку лізингових операцій в лізингових компаніях [Електронний ресурс] / Й. Я. Даньків, М. Я. Остап'юк. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/En_oif/2011_8_2/37.pdf.
13. *Головченко Н. В.* Удосконалення методики бухгалтерського обліку орендних операцій / Н. В. Головченко // Сталий розвиток економіки. – 2011. – № 1. – С. 226-230.
14. *Коваленко А. Д.* Особливості інформаційного забезпечення та обліку лізингових операцій в сучасних умовах господарювання / А. Д. Коваленко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – № 18. – С. 311-320.
15. *Гудзенко Н. М.* Облік лізингових операцій / Н. М. Гудзенко, С. Ю. Дьяконова // Науковий вісник Ужгородського університету (Серія економіка). – 2011. – Спецвипуск 33, ч. 2. – С. 57-60.
16. *Кутузов М. Р.* Лізингова діяльність: особливості організації. Методики обліку та правового регулювання в Україні / М. Р. Кутузов, О. В. Градова // Вісник Волинського національного університету. – 2012. – № 5. – С. 115-118.
17. *Цивільний кодекс України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.25.91&nobreak=1>.
18. *Господарський кодекс України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.26.69&nobreak=1>.
19. *Податковий кодекс України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.47.61&nobreak=1>.
20. *Про фінансовий лізинг* [Електронний ресурс] : Закон України. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=478587.
21. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 “Оренда”* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1027.417.8&nobreak=1>.
22. *Підсумки діяльності лізингодавців за 2012* [Електронний ресурс] / Українське об'єднання лізингодавців. – Режим доступу : http://www.uul.com.ua/files/Q4_2012_ukr.pdf.
23. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність”* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=240262.